

ONDERWJS **raad**

EEN GOEDE START VOOR HET JONGE KIND

Tweede Kamer, 2 juli 2015

Adviesvraag Tweede Kamer

- Welke inrichting van het (voor)schoolse stelsel is het meest adequaat om alle kinderen een goede start te bieden?
- Wat is ervoor nodig om deze inrichting te bewerkstelligen?

Eerdere adviezen Onderwijsraad voorschoolse voorzieningen

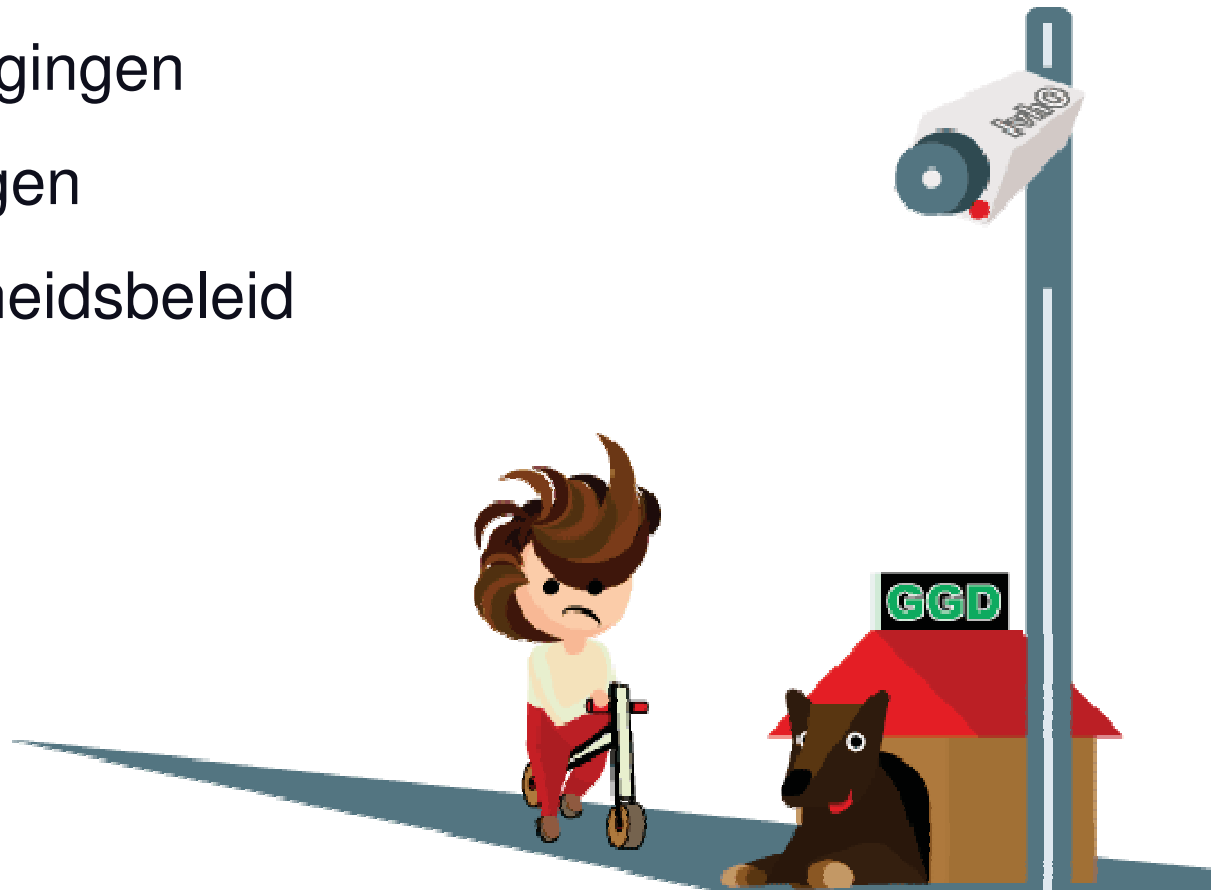
- Spelenderwijs. Kindercentrum en basisschool hand in hand (2002)
- Een rijk programma voor ieder kind (2008)
- Ambities voor het jonge kind en voor de basisschool (2008)
- Naar een nieuwe kleuterperiode in de basisschool (2010)

Rode draad:

- Verhoog de kwaliteit
- Integreer voorzieningen, hef de fragmentatie op
- Verbreed de toegankelijkheid

Onvoldoende implementatie van aanbevelingen

- Verschillende opvattingen over opvoeding
- Financiële overwegingen
- Gevestigde belangen
- Obstakels in overheidsbeleid

Deelname en uitgaven voorschoolse voorzieningen 2014

Leeftijd	0 – 2,5 jaar	Uitgaven	2,5 – 4 jaar	Uitgaven
Aantal kinderen	434.000		278.000	
Alle dagen thuis en/of informele opvang	267.000 (62%)		38.000 (14%)	
Deelname voorschoolse voorzieningen	167.000 (38%)		240.000 (86%)	
Deelname dagopvang	136.000 (31%)	1.000 mln SZW	120.000 (43%)	600 mln SZW
Deelname gastouderopvang	31.000 (7%)		20.000 (7%)	
Deelname peuterspeelzaal	n.v.t.	n.v.t.	100.000 (36%)	166 mln Gemeenten
<i>Waarvan deelname vve</i>	<i>n.v.t.</i>	<i>n.v.t.</i>	<i>45.000 (16%)</i>	<i>235 mln OCW</i>

Bronnen: SZW (2014); CBS (2015); Rijksoverheid (2014, 2015); Regioplan (2012); Cebeon/Regioplan (2015) ; OCW (2014)
 NB: Cijfers peuterspeelzaal komen uit een rapport van Regioplan (2012)

Positieve effecten van deelname voorschoolse voorzieningen

- Betere sociale vaardigheden
- Betere zelfsturing
- Betere ontluiking taal- en rekenvaardigheden
- Minder kans op leerachterstanden

Mogelijke baten voor ouders en samenleving

Ouders

- Ondersteuning ontwikkeling kinderen
- Beter loopbaanperspectief
- Positief voor arbeidsdeelname en inkomen

Mogelijke baten samenleving op lange termijn

- Hogere welvaart
- Meer inkomstenbelasting uit arbeid
- Betere gezondheid
- Afname criminaliteit

Kwaliteit is cruciaal, maar onvoldoende

- Pedagogische kwaliteit kinderopvang onder de maat

Interactievaardigheden kinderopvang	Onvoldoende	Matig	Goed
Praten en uitleggen	35%	59%	6%
Ontwikkelingsstimulering	77%	18%	5%
Begeleiding interacties tussen kinderen	78%	20%	2%

- Pedagogische kwaliteit peuterspeelzalen vergelijkbaar met kinderopvang
- Geen verschil in kwaliteit voorzieningen met of zonder vve-programma

Fragmentatie op zes terreinen

- 1) Doelstelling: achterstand, ontwikkeling, opvang
- 2) Financiering: ouders, werkgevers, Rijk, gemeenten
- 3) Segregatie: tussen kinderen met achterstand, ouders vaak laag inkomen en kinderen zonder achterstand, ouders hoog inkomen
- 4) Sturing: ministerie OCW, ministerie SZW, gemeenten, welzijnsinstellingen, kinderopvangorganisaties, scholen
- 5) Toezicht: GGD en Inspectie van het Onderwijs
- 6) Rechtsongelijkheid: regionale verschillen

Fragmentatie belemmert:

- Kwaliteit
- Toegankelijkheid
- Sociale cohesie
- Doelmatigheid
- Keuzevrijheid

Gefragmenteerd stelsel

Gefragmenteerd stelsel

Veel beleid, maar niet afdoende

- Wet ontwikkelingskansen door kwaliteit en educatie (2010)
 - Onderwijsinspectie ziet toe op kwaliteit VVE
 - Harmonisatie kwaliteitseisen kinderopvang en peuterspeelzalen
- Pilots startgroepen basisschool (2011-2016 OCW)
- G37: bereik en kwaliteit VVE vergroten (2011-2015)
- Vversterk (ocw) / Programma Kwaliteitsimpuls (szw)
- Pilots nascholing en landelijke uitrol nascholing (szw)
- Herijking kwaliteitseisen (szw)
- Het Nieuwe Toezicht (szw, 2017) / Toezicht in transitie (ocw, 2016)
- Vereenvoudiging kinderopvangtoeslag (szw, 2018)

Advies: een coherent aanbod voor kinderen vanaf 2,5 jaar

Zorg voor een vrijwillig, kwalitatief hoogwaardig aanbod voor alle kinderen vanaf 2,5 jaar waarin spelen, vorming, voorkomen leerachterstanden en opvang bijeen zijn gebracht

- 1) Breng het aanbod onder regie van de basisschool
- 2) Versterk de beroepsprofielen en na- en bijscholingsmogelijkheden
- 3) Stuur aan vanuit één ministerie en met één toezichthouder
- 4) Bundel de financiering en zet deze efficiënter in

Goed voor:

- Kwaliteit
- Toegankelijkheid
- Sociale cohesie
- Doelmatigheid
- Keuzevrijheid

Geschatte uitgaven en besparingen bij aanbod vanaf 2,5 jaar

	Uitgaven in mln euro	Besparingen in mln euro
Kinderopvangtoeslag	600	150
Peuterspeelzalen	166	166
vve-programma	235	235
Totaal	1.001	551

Geschatte kosten bij aanbod vanaf 2,5 jaar

	hbo 1:12	hbo 1:8	hbo/mbo 1:12	hbo/mbo 1:8
Loonkosten per kind per jaar in euro's	2.083	3.125	1.916	2.875
Loonkosten in mln euro's per jaar	583	875	536	805
Totale kosten aanbod in mln euro's per jaar	730	1.094	670	1.006
Extra kosten in mln euro's per jaar	179	543	119	455

Bron: SZW (2014); CBS (2015); Rijksoverheid (2014, 2015); Regioplan beleidsonderzoek (2012)

Een goede start voor het jonge kind, 2 juli 2015

ONDERW | **JS** **raad**

Nassaulaan 6 – 2014 JS Den Haag

www.onderwijsraad.nl